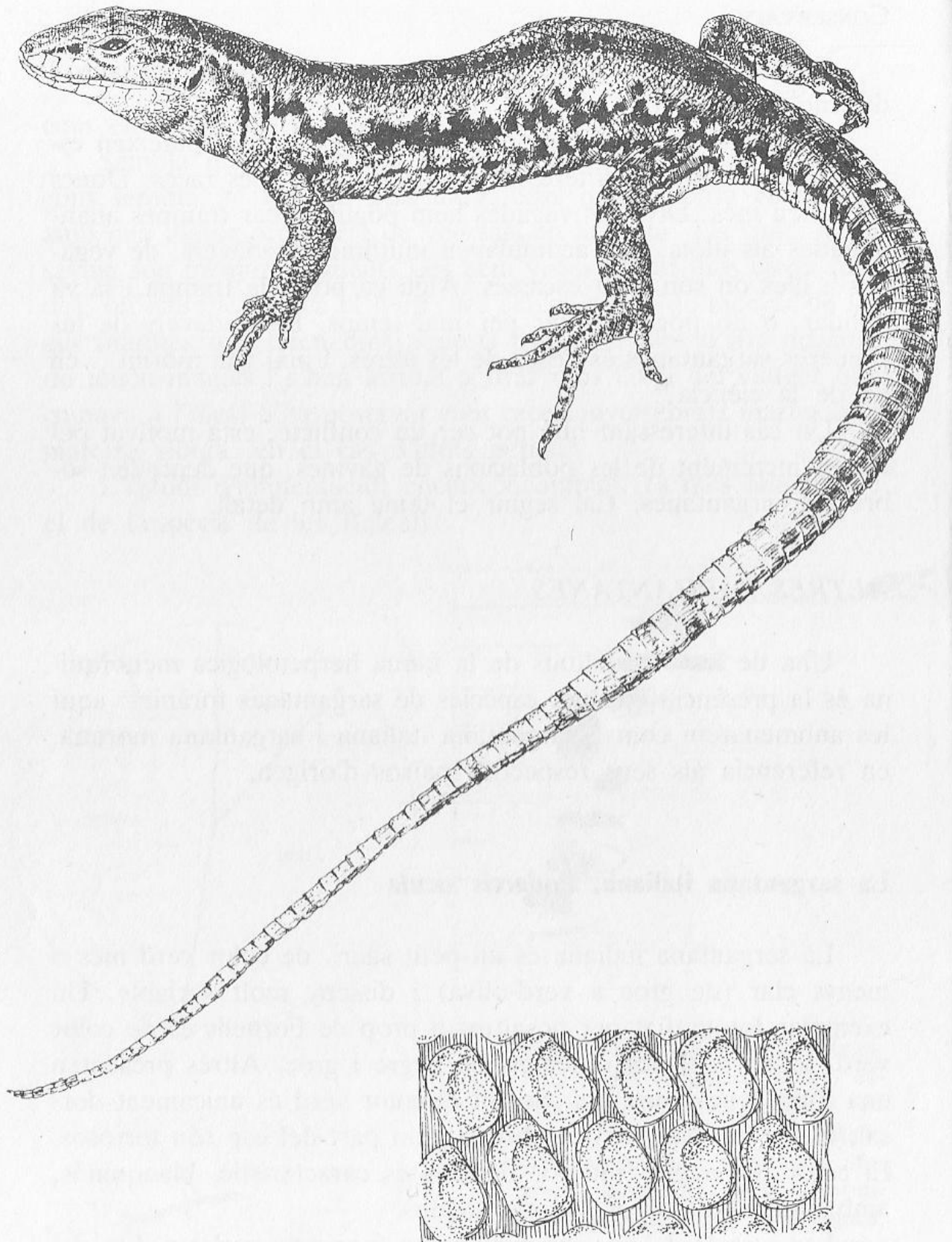

La sargantana italiana, *Podarcis sicula*

La sargantana italiana és un petit sauri, de color verd més o menys clar (de groc a verd-oliva) i disseny molt variable. Un exemplar fotografiat per nosaltres a prop de Fornells és de color verd, amb els flancs reticulats de negre i groc. Altres presenten una línia fosca vertebral. Sovint el color verd és únicament dorsal, mentre la coa, els membres i gran part del cap són terrosos. El color de la part inferior del cos és característic, blanquinós, amb matisos verdosos i sense taques.

Les escates del cos són petites, en forma de perletes. Les del ventre, disposades en sis rengles, tenen forma rectangular. La coa està recoberta d'escates més allargades; són carenades, amb aquesta característica més accentuada que a cap altra de les sar-

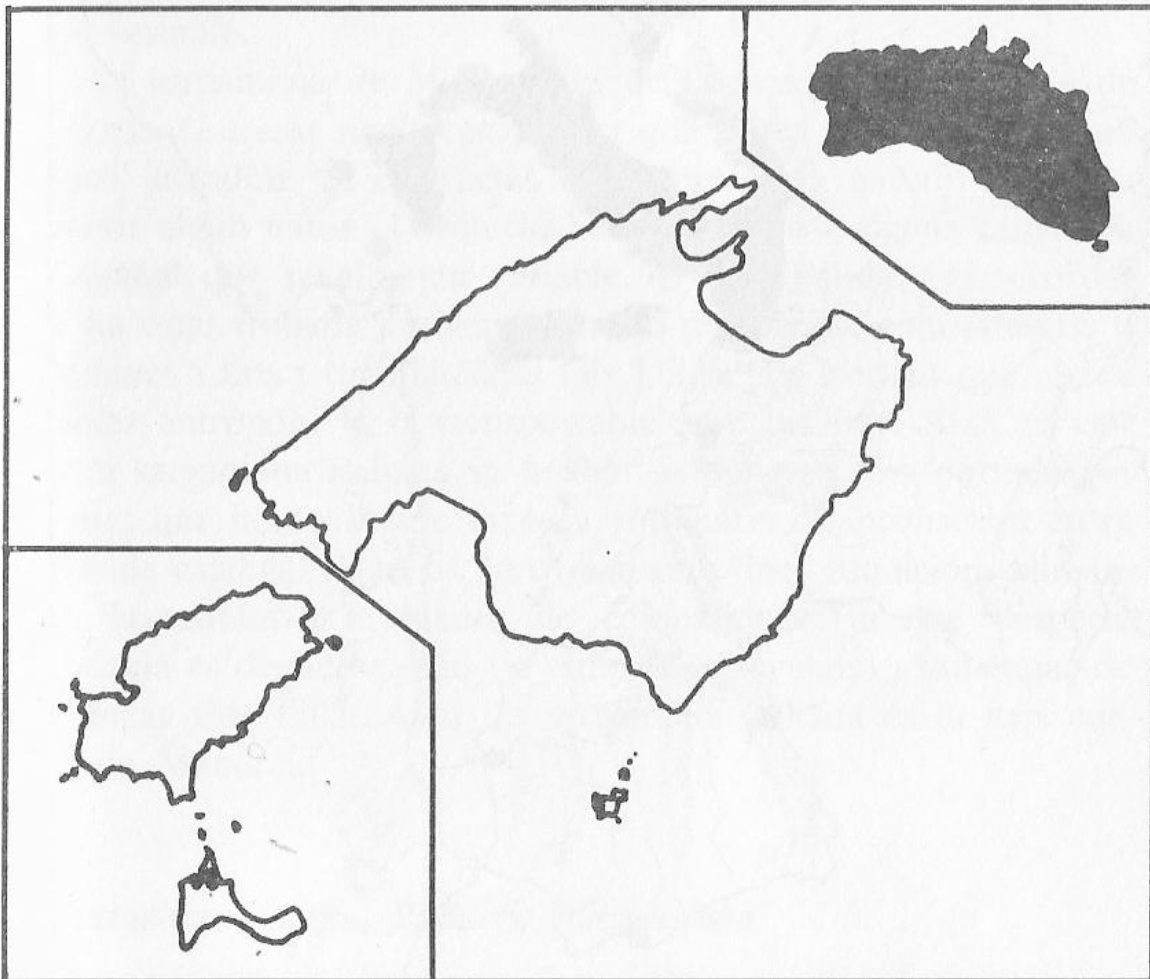
La sargantana italiana. Aspecte general.
Detall de les escates.

gantanes presents a les Illes. Això fa que els anells caudals tinguin forma de corona, amb una sèrie de puntes característica. Aquest és el millor caràcter per a distingir-la d'altres espècies locals, excepte de la moruna, que té una "finestra" a la parpella, com veurem.

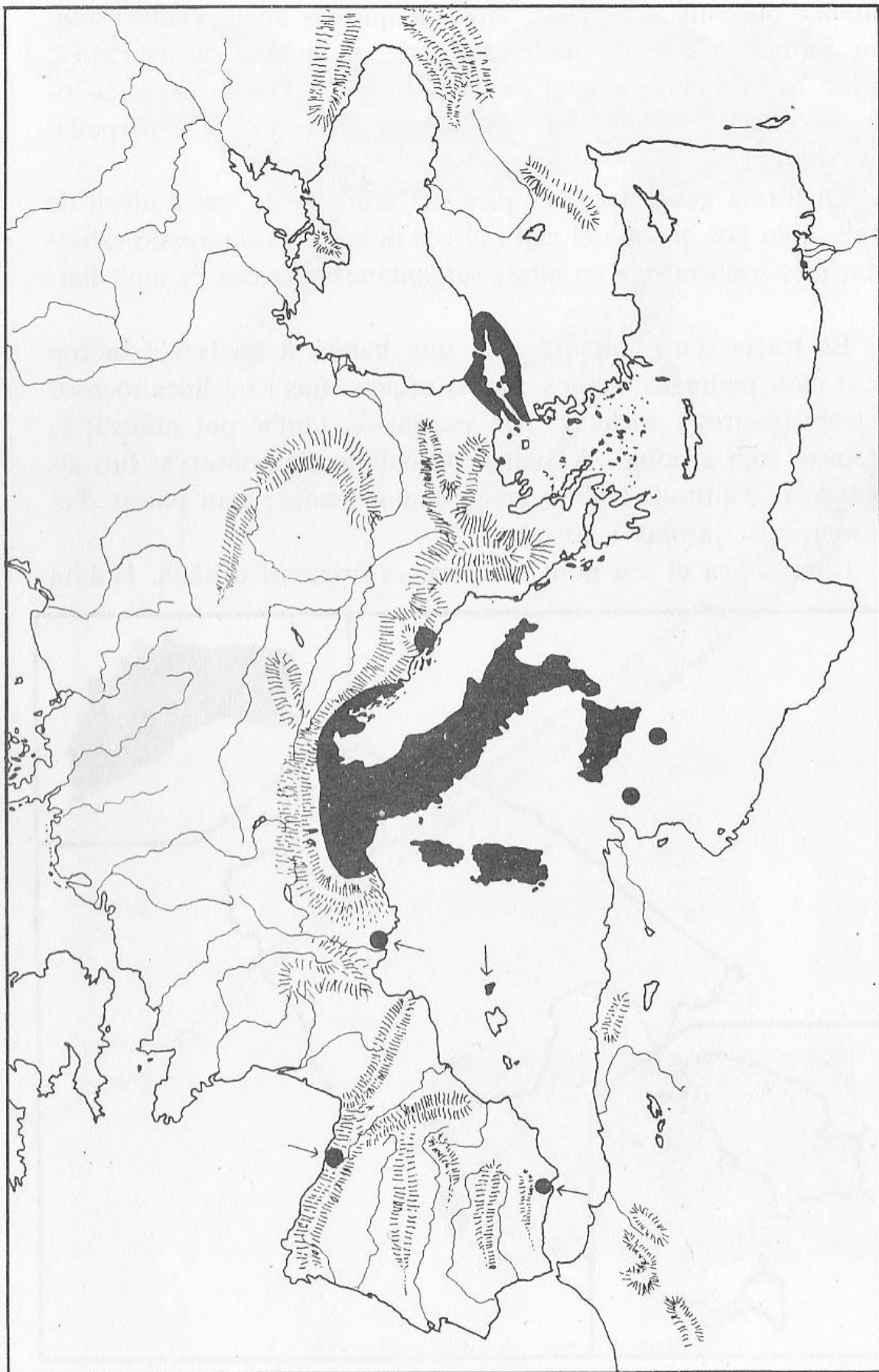
La forma general és la típica del grup. Si de cas a nivell de detall, hom pot dir que el cap i el cos donen una impressió rabassuda, més robusta que en altres sargantanes, i la coa és molt llarga.

Es tracta d'un animal actiu, que habita a qualsevol biòtop poc o molt pedregós: camps, parets seques, fins i tot llocs rocosos on trobi fissures i encletxes per amagar-se; també pot utilitzar la vegetació com a refugi. A Sicília, on habita, s'ha observat fins als 1.800 mts. d'altitud. Habita àrees humanitzades, com parets d'edificis rurals, jardins i corrals.

Com indica el seu nom, l'animal és originari d'Itàlia. Habita

Distribució de la Sargantana italiana a les Balears.

Distribució mundial de la sargantana italiana. Viu també a molts d'illots italians i a Filadèlfia (USA).

la península, illes i illots i, com en el cas de les nostres sargantanes autòctones, està força diferenciada en races insulars. Hom n'ha descrites més de mig centenar. Hi ha algun cas comprovat d'extinció natural, com el de Disca Nera, un illot sicilià on l'erosió marina ha actuat de manera tan intensa que ha eliminat l'hàbitat de l'animal i ha esvaït totalment la població!

Normalment s'alimenta d'insectes que caça en terra (mosques, papallones, escarabats,...), aranyes i petits isòpodes. També pot enfilarse, encara que té poca tendència a fer-ho. Ocasionalment ingereix matèria vegetal.

Hiverna d'octubre o novembre fins al mes de març, però els dies assolellats i tebis de l'hivern pot sortir dels seus refugis per assolellar-se. Pon a primavera o principis d'estiu entre tres i nou ous blanquinosos, de deu a dotze mms. de llarg per cinc o sis d'amplada, que neixen 65 o 70 dies més tard.

A Menorca pot ser vista gairebé per tota l'illa, en densitat molt variable.

La sargantana de Menorca és de la mateixa raça que la de Sardenya (*Lacerta sicula cetti*), cosa que prova que es tracta d'un animal introduït. Si es tractàs d'una presència natural –com ha suggerit algun autor– l'evolució hauria provocat alguns canvis en un animal que resulta tan variable. D'altra banda, cal recordar que ha estat trobada a diverses ciutats portuàries, com Almeria o Santander i fins i tot Filadèlfia (als USA). És evident que el seu caràcter antropòfil la fa transportable amb facilitat. Així, és clar que la sargantana italiana va arribar a Menorca transportada per l'home, que ho va fer de manera voluntària, o inconscient entre bolics de càrrega. Aquí es va trobar amb unes condicions climàtiques favorables i la manca de competidors (ja que l'espècie autòctona es degué extingir en temps ben reculats) i fou capaç de colonitzar tota l'illa. Avui, la sargantana italiana és la més corrent de Menorca.

